

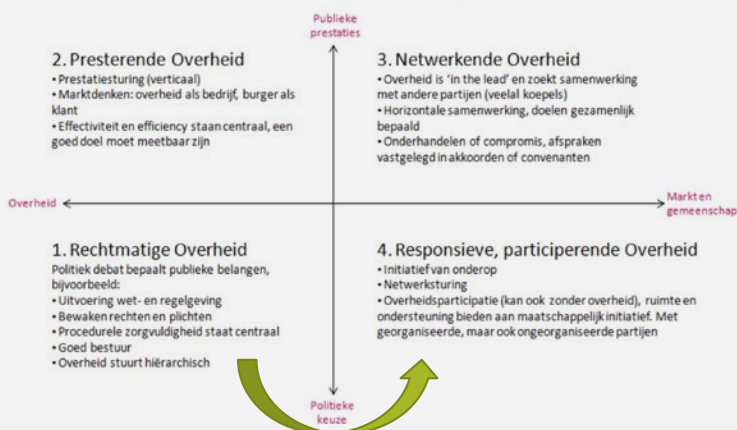
Top 7 lessen voor klimaatadaptatie

1. Zet zelfbestuur op de eerste plek, en beoordeel welke rol je als gemeente hebt in het faciliteren en bewaken hiervan (zie hieronder). Teveel overheidsregels en bureaucratie kan als frustrerend worden ervaren, en ondermijnen de energie en creativiteit. Volledig loslaten kan weer tot sociale uitsluiting leiden.
E. Rijshouwer in 'Dag van de Participatie', 2019
2. Treed in contact, wees open en transparant over welke ondersteuning wel en niet geboden kan worden.
zie Verdieping: City Deal Klimaatadaptatie
3. Het samen met bewoners vaststellen wie welke rol heeft bij het uitvoeren van adaptatie-maatregelen vergroot verantwoordelijkheid en eigenaarschap over klimaatadaptatie.
zie Trelle & van Geet 2019
4. Bewonersinitiatieven gedijen als gemeenten bewoners verantwoordelijkheden toevertrouwen (voor meer eigenaarschap) en waar nodig ondersteunen (human/financiële bronnen).
zie Wamsler et al. 2019
5. Bewonersinitiatieven zijn vaak niet vanaf het begin af aan gericht op klimaatadaptatie. Het is aan de gemeente om die verbinding te maken, bijvoorbeeld om te kunnen meekoppelen met andere doeleinden.
zie Verdieping: City Deal Klimaatadaptatie; zie factsheet Meekoppelen
6. De ondersteuning van gemeenten van bewonersinitiatieven moet meebewegen met het initiatief. In welke fase zit het initiatief?
zie Mees et al., 2019 en Verdieping: City Deal Klimaatadaptatie
Zie hieronder veel voorkomende manieren van faciliteren/ondersteunen.
7. (Gemeentelijke) medewerkers klimaatadaptatie zijn zelf ook bewoners. Als vrijwilliger kunnen zij met hun werkervaring op een betrouwbare manier trekker of ondersteuner zijn van bewonersinitiatieven in hun eigen buurt.
zie best practice Regenwaterambassadeurs Deventer

Faciliterende overheidsrol

Responsieve Overheid

Rollen van de overheid in de samenwerking met de energieke samenleving:

Overheidsrollen (Bron: NSOB)

Meest voorkomende faciliterende praktijken:

- Financiële ondersteuning
bijv. om een stichting op te richten
- Technische ondersteuning
expertise, technische adviezen, tools etc.
- Ondersteunen met ontwikkelen van capaciteiten, ook binnen eigen organisatie
- Ondersteuning in het vormen en coördineren van netwerken met andere partijen
bedrijven, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties

Van Overheidsparticipatie naar burgerparticipatie

Overheidsparticipatietriep (Bron: Raad Openbaar Bestuur, 2012)

Deze factsheets zijn gemaakt in het kader van de leermodule participatie en co-creatie van klimaatadaptatie in opdracht van DPRA.

Voor contact en meer informatie over de leeromgeving zie: www.klimaatadaptatienederland.nl/leeromgeving

Bewoners initiatieven benutten

Verdieping – meer weten

2

Leermodule **participatie en co-creatie van klimaatadaptatie** factsheet versie 2021

Algemene handreikingen

Voorbij de pioniersfase van bewonersinitiatieven

Van der Zwaard, Specht 2018

Dit rapport gaat in op de vraag waarom en hoe gemeenten reeds gerealiseerde bewonersinitiatieven zouden moeten blijven ondersteunen zodra het 'nieuwe' ervan af is.

Actief burgerschap

De Boer, 2019

Dit essay biedt overzicht in het onderzoek naar actief burgerschap en haar belangrijkste inzichten.

Right to Challenge

RTC

Deze website bevat allerlei informatie over het zogenaamde 'uitdaagrecht' van burgers, om taken en verantwoordelijkheden van de overheid over te nemen als zij dat slimmer, beter of goedkoper kunnen doen. Ook worden er voorbeelden genoemd. Zie figuur.

Publieke Bricoleurs

Blijleven et al., 2019, Tilburg University

Dit essay geeft tips aan ambtenaren die regelmatig met de gemeenschap interacteren. Het maakt onderscheid tussen 5 werkpraktijken en beschrijft de benodigde eigenschappen van de ambtenaar als publieke bricoleur.

Uitnodigend besturen

Van Buuren, EUR

Dit wetenschappelijk essay behandelt de rol van de overheid bij zelfbestuur door burgers en biedt 3 strategieën om dit te doen (p. 24-27)

Loslaten in vertrouwen

ROB

Dit rapport bepleit nieuwe rollen voor de overheid bij de energieke samenleving. Hoofdstuk 6 gaat specifiek in op de overheidsparticipatietrap.

Deze factsheets zijn gemaakt in het kader van de leermodule participatie en co-creatie van klimaatadaptatie in opdracht van DPRA.

Right to Challenge

Handreikingen voor adaptatie

City Deal Klimaatadaptatie Maatschappelijke initiatieven

Tauw

Deze PDF biedt lessen uit de praktijk over het benutten van bewonersinitiatieven, mogelijke aanpakken, en het koppelen van klimaatadaptatie aan bestaande bewonersinitiatieven.

Verwijzing les 1, 5, 6

Voor contact en meer informatie over de leeromgeving zie: www.klimaatadaptatienederland.nl/leeromgeving

Voor meer informatie over de factsheet

Heleen Mees
H.L.P.Mees@uu.nl

Bouke Ottow
Bouke.Ottow@deltares.nl